

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

13 февруари 1979 г.*

“Мляко на прах, национална отговорност”

По дело 101/78

С предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от страна на Collège van Beroep voor het Bedrijfsleven в производството, висящо пред този съд между

Granaria BV, Ротердам

и

Hoofdprodukschap voor Akkerbouwprodukten, Хага

относно тълкуване, по-специално на Регламент № 536/76 на Съвета от 15 март 1976 г. относно задължителното изкупуване на обезмаслено мляко на прах от страна на интервенционни органи и предназначено за използване във фуражи (ОВ L 67, 15.3.1967 г., стр. 18), както и на член 215, алинея 2 от Договора за ЕИО.

СЪДЪТ,

в състав: г-н Н. Kutscher, председател, г-н J. Mertens de Wilmars и Mackenzie Stuart, председатели на състав, А. М. Donner, Р. Pescatore, М. Sørensen, А. O'Keefe, G. Bosco и А. Touffait, съдии,

генерален адвокат: г-н F. Capotorti,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 31 март 1978 г., постъпило в Съда на 27 април 1978 г., Collège van Beroep voor het Bedrijfsleven е отправил до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО няколко въпроса, свързани с тълкуването на различни разпоредби от правото на Общността, по-специално в областта на отговорността за вреди, причинени от нормативни актове, обявени за недействителни.

* Език на производството: нидерландски.

2. Тези въпроси са зададени в хода на производството между предприятие, което внася хранителни продукти, ищец по главния иск, и компетентните нидерландски власти, ответник по главния иск, за отговорност за вреди, които ищецът по главния иск твърди, че е претърпял в резултат от решението, взето от ответника съгласно Регламент № 563/76 на Съвета от 15 март 1976 г. относно задължителното изкупуване на обезмаслено мляко на прах от страна на интервенционни органи и предназначено за използване във фуражи (ОВ L 67, 15.3.1967 г., стр. 18) и обявено впоследствие за недействително с Решение на Съда от 5 юли 1977 г. по дело 116/76, Granaria/Hoofdprodukschap voor Akkerbouwprodukten (Сборник 1977 г., стр. 1247).

По първия въпрос

3. По своята същност първият въпрос е свързан с това дали компетентните национални административни органи са били длъжни да откажат да издадат „удостоверение за съдържание на белтъчини” съгласно Регламент № 563/76 на лица, които не отговарят на условията, посочени в цитирания регламент до обявяването му за недействителен.

4. По отношение на всеки регламент, който е влязъл в сила в съответствие с Договора, съществува презумпция за действителност, докато компетентният съд не го обяви за недействителен.

Тази презумпция може да се изведе, от една страна, от членове 173, 174 и 184 от Договора, които предвиждат изключително правомощие за Съда на ЕО да се произнася по законосъобразността на регламентите и да определя при необходимост последиците от тяхната отмяна, а от друга страна, от член 177, който предоставя правомощие на същия съд да се произнася като последна инстанция относно действителността на регламентите, когато национален съд бъде сезиран със спор по този въпрос.

5. Следователно, от законодателната и съдебна система, създадена от Договора, следва, че спазването на принципа на законност в рамките на Общността предоставя правните субекти правото да оспорват по съдебен ред действителността на регламентите. Принципът за законност също така предполага задължение за субектите на правото на Общността да признаят пълните правни последици на регламентите, докато тяхната недействителност не бъде установена от компетентния съд.

6. Следователно, отговорът на първия въпрос трябва да бъде, че до обявяването на Регламент № 563/76 от 15 март 1976 г. за недействителен съгласно Договора, националните органи, отговорни за неговото прилагане, са били длъжни да откажат издаването на „удостоверение за съдържание на белтъчини” съгласно регламента на лицата, които не са отговаряли на установените условия.

По втория въпрос

7. Вторият въпрос по своята същност е свързан с това дали Договорът и принципите, на които той се основава, предполагат, че компетентните национални власти са имали право да освободят заявител от изпълнение на условията, посочени за издаването на „удостоверение за съдържание на белтъчини” съгласно Регламент № 563/76.

8. Отговорът на този въпрос може да бъде само отрицателен, тъй като този регламент не съдържа изрична разпоредба, разрешаваща освобождаването от условия и в настоящия случай не може да има позоваване на по-висш принцип на правото на Общността, за да се разреши националните органи да тълкуват регламента по различен начин.

По третия въпрос

9. Третият въпрос по своята същност е свързан с това дали член 215, алинея 2 от Договора трябва да се разбира в смисъл, че доколкото Общността е приела Регламент № 563/76, тя отговаря пряко за вреди по отношение на лицата, които твърдят, че са били увредени поради самия факт на прилагането на регламента от националните органи.

10. В решение от 25 май 1978 г. по съединени дела 83 и 94/76, 4, 15 и 40/77, HNL и други срещу Съвета и Комисията (Сборник, 1978 г., стр.1209), Съдът постановява, че недействителността на Регламент № 563/76 е недостатъчна сама по себе си, за да ангажира отговорността на Комисията съгласно член 215, алинея 2 от Договора.

Позоваването на това решение освобождава Съда от задължението да отговори на поставения въпрос, особено когато въпросът, свързан с прилагането на член 215, алинея 2, не може да бъде решен в рамките на производство по член 177 от Договора.

По четвъртия и петия въпрос

11. Отговорът на четвъртия и петия въпрос, които са поставени при условията на евентуалност, ако на третия въпрос бъде отговорено утвърдително, следователно е безпредметен.

По шестия въпрос

12. Шестият въпрос по същество е свързан с това дали националният съд, в хипотезата, че трябва да се произнесе по евентуалната отговорност на национален орган, трябва да приложи член 215, алинея 2 от Договора или изключително вътрешното право на Нидерландия.

13. Член 215, алинея 2 от Договора е свързан единствено с отговорността на Общността за вреди, причинени от институциите на Общността или от техни служители при упражняването на правомощията им, и не се отнася до отговорност, която държавите-членки и техните служители могат да носят.

14. Определянето на отговорността на Общността съгласно член 215, алинея 2 от Договора е от компетентността на Съда на ЕО, както е предвидено в член 178 от Договора, като изключва юрисдикцията на националния съд.

Въпросът за обезщетение от национален орган за вреди, причинени на физически лица от органи и служители на държавите-членки, било поради нарушение на правото на Общността или поради действие или бездействие, противоречащи на национално право, при прилагането на правото на Общността, не попада в обхвата на член 215, алинея 2 от Договора и трябва да се определи от националните съдилища в съответствие с националното право на съответната държава-членка.

По седмия и осмия въпрос

15. Тези въпроси са свързани с евентуалното прилагане на член 215, алинея 2 от Договора от националния съд.

16. От изложеното по-горе е ясно, че прилагането на разпоредбата попада в обхвата на изключителната компетентност на Съда на ЕО и е изключено от юрисдикцията на националните съдилища.

Следователно, тези въпроси са безпредметни.

По съдебните разноски

17. Разноските, направени от правителството на Нидерландия, от Съвета и Комисията на Европейските общности, предоставили становища на Съда, не подлежат на възстановяване.

18. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в процеса, висящ пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, отправен от Collège van Beroep voor het Bedrijfsleven акт от 31 март 1978 г., реши:

1. До обявяването на Регламент № 563/76 от 15 март 1976 г. за недействителен съгласно Договора, националните органи, отговорни за неговото прилагане, са длъжни да откажат издаването на „удостоверение за съдържание на белтъчини” според регламента на лица, които не отговарят на предвидените в него условия.

2. При липса на изрична разпоредба, допускаща отклонение, националните органи не могат да освобождават от изпълнението на условията, предвидени в регламента.

3. Въпросът за обезщетенията от националните органи за вреди, причинени на физически лица от органи и служителите на държавите-членки, било поради нарушение на правото на Общността, или поради действие или бездействие, противоречащо на националното право, при прилагането на правото на Общността, не попада в обхвата на член 215, алинея 2 от Договора и трябва да се определи от националните съдилища в съответствие с националното право на съответните държави-членки.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 февруари 1979 година.

Подписи